

[Bjørner.]

Det var jo under de vanskelige forhold i 1932—1933, at vi fik denne lovgivning, og vanskelighederne dengang var, at udlandet ved toldpålæg, ved kontingentordninger bragte den danske landbrugs-eksport i fare. Man fandt det så dengang nødvendigt, at vi skabte os et handelspolitisk instrument, hvorved vi kunne udnytte eller mente at kunne udnytte udlandets eksportønsker med hensyn til råvarer og færdigvarer til at holde vejen åben for fortsat eksport af vore landbrugsprodukter.

I dag ligger forholdene helt anderledes. I dag er der rundt omkring i verden et stærkt behov for fødevarer, også for de danske landbrugsprodukter, og målet for vor handelspolitiske udnyttelse af eksporten er nøjagtig det omvendte af, hvad det var i 1932—33, nemlig at sikre landet tilførsel af råvarer og færdigvarer, som udlandet kan være tilbageholdende med, men som vi ønsker at skaffe os.

Jeg skal ikke benægte, at vor landbrugseksport i øjeblikket kan give os visse handelspolitiske fordele, navnlig så længe udenrigshandelen er baseret på den primitive form for samhandel, som vi har i de tosidede handelsoverenskomster, og jeg skal derfor heller ikke benægte, at det for visse varer kan have sin betydning, at eksporten er underkastet en vis kontrol for at sikre opfyldelsen af indgåede aftaler og leveringsforpligtelser. Men herom vil jeg dog gerne bemærke, at sådanne indgåede aftaler kan man udstykke til de forskellige eksportører, som så gennem kontrakter med leverandørerne sikrer aftalernes overholdelse. Man behøver ikke at vente på, at de forskellige handelsaftaler udløber, de kan også på anden måde overholdes. Jeg vil dog gerne udtale, at på samme måde som vi fra retsforbundets side ønsker at se en afvikling af importrestriktionerne, ønsker vi også at se en afvikling af eksportrestriktionerne.

Vi kunne sidste gang, denne lov var for, ikke være medvirkende til at gennemføre den. Jeg har af det, som tidligere ærede ordførere har sagt, forstået, at vi ikke kommer til at stå så alene denne gang. Det er kun glædeligt.

Da vi behandlede vareforsyningsloven, stillede vi fra vor side ændringsforslag med hensyn til de eksportvarer, der henhørte under handelsministeriet. Vort synspunkt faldt her stort set sammen med de synspunkter, der har været gjort gældende fra de to store erhvervsorganisationer,

Grosserer-Societetets Komité og Provins-handelskammeret. Disse organisationer har ment, at tidspunktet nu måtte være inde til en fuldkommen frigørelse af eksporten af alle de varer, for hvilke ikke særlige hensyn gør sig gældende. I en henvendelse til handelsministeren den 27. september 1948, en henvendelse, som jeg håber den højtærede landbrugsminister er blevet gjort bekendt med, udtalte Grosserer-Societetets Komité og Provinshandelskammeret bl. a. — jeg beder om formandens tilladelse til et citat —:

„Tiden er nu kommen, hvor eksporten kan og bør gives fri i størst muligt omfang og eksportforbud kun opretholdes, hvor særlige forhold kræver det. Man foreslår derfor, at eksporten principielt gives fri, og at der oprettes en bunden liste over varer, for hvilke der endnu en tid kræves eksporttilladelse.

En sådan liste må kun omfatte følgende varegrupper:

- 1) Handelspolitisk særligt vigtige varer i det omfang, der kan tilægges disse varer en vis slagkraft ved handelsforhandlingerne.
- 2) Forsyningsmæssigt særligt vigtige varer, for hvilke der består så aktuel eksportrisiko, at den hjemlige forsyning kan bringes alvorligt i fare.
- 3) Varer, til hvis eventuelle eksport der knytter sig særlige valutamæssige problemer.“

Dette var et citat af den henvendelse, der er blevet rettet fra de to organisationer.

Det hedder videre i skrivelsen, at man ofte overvurderer den handelspolitiske betydning af visse eksportvarer, ligesom man peger på, at der før krigen kunne gennemføres en omfattende regulering af udenrigshandelen praktisk talt uden eksportforbud. Der advares ligeledes imod, at der bibeholdes formelle eksportrestriktioner, som er uden reel betydning.

Når vi fra vor side er betænkelige ved denne bemyndigelseslovgivning — det er jo en bemyndigelseslov, selvom den er konciperet på en sådan måde, at ordet bemyndigelse overhovedet ikke er brugt i den —, er det navnlig, fordi vi ser en fare i den måde, som denne og tidligere love har været administreret på. Jeg tænker her på bestemmelsen i § 1, stk. 1, i loven, som giver mulighed for at påbyde, at eksport kun må foregå gennem dertil nedsatte eksportudvalg. Tidligere ærede ordførere har været inde på dette spørgsmål, og jeg kan dele de synspunkter, der her er kommet frem. Der blev sidst, da